

การนำนโยบายภาครัฐสู่การพัฒนาความเข้มแข็งของสหกรณ์

สหกรณ์ไทยได้รับการยอมรับว่าเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศ เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในชนบทและในเมืองของประเทศไทย ตลอดจนเป็นสถาบันที่สามารถสร้างการมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันของประชาชน สามารถแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกโดยการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงถือได้ว่า สหกรณ์ เป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แต่หากพิจารณาแล้ว จะพบว่าสหกรณ์ยังมีปัญหาในเรื่องการบริหารจัดการที่ยังขาดประสิทธิภาพ กลไกภาครัฐยังไม่ได้ให้การสนับสนุนที่เหมาะสม การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจต่อแนวคิดของสหกรณ์ไม่ขยายไปสู่ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ การแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ให้สามารถยกระดับความเข้มแข็ง เพิ่มประสิทธิภาพด้านการดำเนินธุรกิจ การบริหารงาน จึงเป็นกลไกสำคัญที่จะพัฒนาสหกรณ์ให้สามารถเป็นที่พึ่งของสมาชิก และเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้ต่อไป

ตามแผนยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมสหกรณ์ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเข้มแข็ง เป็นศูนย์กลางการพัฒนาและรักษาสมดุลทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับฐานรากของประเทศ” ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มุ่งให้ทุกหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกันขับเคลื่อนงานตามนโยบายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้ คือ ยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น และมั่นคง โดยยกระดับสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง โดยมีหลักเกณฑ์การจัดระดับความเข้มแข็งของสหกรณ์ ๔ ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการให้บริการสมาชิก ประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ ประสิทธิภาพในการจัดการองค์กร และ ประสิทธิภาพของการบริหารงาน นำไปสู่การพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านบทบาทหน้าที่ในการช่วยเหลือเกษตรกร ผลักดันให้กลไกของสหกรณ์เป็นที่พึ่งของสมาชิกอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยังได้กำหนดแนวคิดการเชื่อมโยงงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีจุดหมายปลายทางในการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว ที่ได้กำหนดในปี ๒๕๕๙ และต่อเนืองปี ๒๕๖๐ สามารถแบ่งเป็น ๙ เรื่อง คือ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก., การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่, การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map), มาตรฐานสินค้าเกษตร/เกษตร GAP/เกษตรอินทรีย์, เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน, ธนาкарสินค้าเกษตร, แผนผลิตข้าวครบวงจร, การจัดที่ดินทำกินของ ส.ป.ก. และระบบส่งน้ำ/กระจายน้ำ ซึ่งในการร่วมกันดำเนินการให้สำเร็จตามนโยบาย ต้องสนับสนุนการรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์เพื่อสร้างอำนาจต่อรองและพัฒนาไปสู่การดำเนินธุรกิจโดยเกษตรกร จะต้องยกระดับคุณภาพของสหกรณ์ให้เข้มแข็ง และเชื่อมโยงการปฏิบัติงานตามพันธกิจอื่น ๆ กับหน่วยงานต่าง ๆ โดยอาศัยระบบสั่งการแบบ Single Command เพื่อบูรณาการในลักษณะ Agenda และ Area อันจะนำไปสู่ผลสำเร็จของการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน

□ กรมส่งเสริมสหกรณ์ จึงต้องเดินหน้าในการดำเนินภารกิจตามนโยบายรัฐบาล และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เกิดผลสำเร็จ เพื่อมุ่งพัฒนาสหกรณ์สู่การเป็น Smart Coop เป็นสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง เป็นกลไกและเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของประเทศให้มีความยั่งยืน โดยยึดแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปดำเนินการ โดยมีเป้าหมายที่ต้องการให้เกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์มีความกินดีอยู่ดี มีความสุข มีความมั่นคงในชีวิต และมีความยั่งยืนในการดำรงอาชีพ ซึ่งความสำเร็จในการดำเนินการตามเป้าหมายดังกล่าว ต้องมีกระบวนการด้านต่าง ๆ ทั้ง การพัฒนาบุคลากรของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และขบวนการสหกรณ์ให้เป็น Smart Officer พัฒนาสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง เป็น Smart Coop เป็นองค์กรพึ่งพาตนเอง (Self-help organization) บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของสมาชิก(Good Governance) บริการเพื่อสมาชิก (Co-owner, Co-customer) โดยการพัฒนาบุคคลที่เกี่ยวข้องได้แก่ สมาชิก ผู้นำสมาชิก กรรมการ และฝ่ายจัดการ พัฒนางองค์กรในด้านโครงสร้างองค์กร การบริหารจัดการ ทุนดำเนินงาน ระบบข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ และสนับสนุนการขยายโอกาสทางธุรกิจ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน ด้านการตลาด ด้านการเงิน หนุนส่วนทางธุรกิจ ตลอดจนพัฒนาเครือข่ายของขบวนการสหกรณ์ ให้เกิดเป็น Smart Network ในการทำงาน ให้มีความเข้มแข็ง เพราะเครือข่ายที่มั่นคงและเข้มแข็ง จะทำให้สหกรณ์มีความเจริญรุ่งเรือง โดยการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงขบวนการสหกรณ์ทั้ง ๗ ประเภท ให้เป็นเนื้อเดียวกัน ระบบธุรกิจของสหกรณ์ เป็น Smart Business เพื่อก่อให้เกิดผลสำเร็จในการทำให้สมาชิกสหกรณ์ เป็น Smart Members และเมื่อสหกรณ์ในประเทศมีความเข้มแข็งแล้ว ย่อมเป็นฐานรากในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศให้มีความเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืนต่อไป

กาญจนา ยะธา
ตำแหน่ง นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ
ฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง